

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobodjenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 111112 (4 linije)

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 700 lir - Leto XLIII. št. 40 (12.672)

Trst, torek, 17. februarja 1985

OSREDNJA KNJIŽNICA
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.P. 132
64001 KOPER
7096 AA
60100200

glio 1

85723

20

Ob koncu mednarodnega foruma za svet brez jedrskega orožja

Tudi Saharov ploskal Gorbačovu ob sklepnem govoru voditelja SZ

O človeški bodočnosti mora odločiti javno mnenje in ne samo politiki in diplomati

Generalni sekretar KP SZ Mihail Gorbačov

ANTON RUPNIK

MOSKVA — Čim več je na svetu jedrskega orožja, tem manj je možnosti, da si ga človek obdrži pod nadzorstvom. Vse več je naključij in človeških slabosti, ki lahko mimo volje odgovornih politikov sprožijo katastrofo. O teh vprašanjih naj torej ne odločajo samo politiki, diplomati, temveč predvsem ljudske množice, v bistvu javno mnenje. Sovjetska zveza je še naprej za popolno uničenje vsega jedrskega potenciala. Z mednarodnim sporazumom pa bi morali prepovedati vnašanje jedrskega orožja v vesolje. To je nekaj globalnih poudarkov iz govora generalnega sekretarja CK KP SZ Mihaila Gorbačova, ko je včeraj ob zaključku mednarodnega foruma za svet brez jedrskega orožja govoril zbranim uglednikom z vsega sveta.

V duhu tistega, kar so poročali zastopniki osmih ločenih okroglih miz, v katerih je delal veliki mednarodni zbor znanstvenikov, umetnikov, politikov, publicistov, cerkvenih dostojanstvenikov, ekologov in upokojenih generalov (vseh udeležencev foruma je bilo okoli tisoč, prišli pa so iz 80 držav), je sovjetski partijski voditelj opozoril, da je človek postal sposoben pokončati samega sebe in vso civilizacijo. Jedrsko orožje je bilo dvakrat uporabljeno, za okoli desetkrat pa je znano, da so vodilni državniiki resno razmišljali o tem, da bi ga uporabili proti drugi državi. Vse to zahteva od odgovornih, da temelji-

to spremenijo dosedani način političnega razmišljanja, da »zložijo jedrsko giljotino«, saj bi v morebitni katastrofi bilo »konec tako komunistov kot kapitalistov«, je dejal Gorbačov.

Za sedanje »revolucionarne spremembe«, ki potekajo v Sovjetski zvezi, je dejal, da so pomembne za ves socialistični, pa tudi širši svet. Notranja politika demokratizacije in hitrejšega razvoja opredeljuje tudi zunanjo: SZ se lahko hitreje razvija le v mirnih pogojih. Kaj ima tu še oprava domnevna sovjetska grožnja miru? Mar ne kažemo dosti jasno, kam gremo? Hočemo več socializma, to pa je več demokracije. »Nikomur ne more biti nič hudega v tem, če hočemo izboljšati svojo deželo - ves svet lahko samo pridobi.« je Gorbačov pozval k »premagovanju stereotipov«, zlasti pa še »podedovanih dogem«.

Večji del svojega govora je generalni sekretar CK KP SZ posvetil položaju po Reykjaviku. »Najbolj veličastna perspektiva za svet brez jedrskega orožja« je bila v tem »trenutku resnice« čisto blizu uresničitve. Že doseženo soglasje z Reaganom priča, da je tudi ameriška stran spoznala, da jedrsko orožje ne more več zagotoviti varnosti.

Gorbačov je ponovil trajno veljavnost pobude, ki jo je izrekel lani 15. januarja, ko je predlagal postopno zmanjševanje jedrske oborožitve do popolnega uničenja vsega na pragu novega tisočletja. Sovjetska zveza je pripravljena odpove-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Raymond Barre
za krogi
z Jugoslavijo

LYON — Jugoslavija zaradi specifičnega položaja v Evropi in svoje politike zasluži, da ji Zahodna Evropa, posebej pa Francija nameni veliko več pozornosti, je v Lyonu včeraj dejal nekdanji francoski premier Raymond Barre v razpravi o poglobitvi gospodarskega sodelovanja med Jugoslavijo in Francijo ob francosko-jugoslovanskih dnevih v Lyonu.

Odkar se je Jugoslavija odločila za neodvisno in neuvrščeno politiko, je bilo to posebnega pomena za odnose v Evropi in posebej za evropsko ravnotežje. Tega ne smemo pozabiti, je dejal Barre in poudaril, da mora biti Zahodna Evropa in z njo tudi Francija veliko bolj prisotna v Jugoslaviji. Prepričan sem, je dejal Barre, da so takšnega mnenja tudi v številnih drugih zahodnih državah.

Nekdanji francoski premier je spomnil na prijateljske stike med državama in dejal, da Francija močno zaostaja za ZRN in Italijo v gospodarskem sodelovanju z Jugoslavijo. Po njegovem mnenju je nujno ne le povečati francosko-jugoslovansko menjava, ampak je treba tudi izkoristiti možnosti skupnih naložb obeh gospodarstev.

Po jugoslovanskih podatkih je menjava med Francijo in Jugoslavijo lani dosegla vrednost 717 milijonov dolarjev, kar je za 13 odstotkov več kot leta 1985. Pokritost izvoza z uvozom je boljša kot prejšnja leta, vendar pa je primanjkljaj na jugoslovanski strani še vedno velik in je lani znašal okoli 130 milijonov dolarjev. (dd)

Spet zaostritev ob palestinskih taboriščih

Berijevi šiiti nočejo popustiti

BEJRUT — Vse prekmalu se bodo - ko se že v dobršni meri niso - izsušile zaloge živeža in zdravil, ki so jih v soboto izročili Palestincem v obleganem taborišču Burž el Baražnu.

Nekaj desetlin ton moke, mleka v prahu, riža in kvasa ter zelenjave in svežega sadja natovorjenih na štirih tovornjakih je bilo vse, kar so pripadniki šiitske organizacije Amal spustili v taborišče, kjer je vladala taka beda, da so Palestinci jedli pse in mačke. V sili jim je na vrata že trkala spačena prikazen antropofagije, znak poslednje stopnje človeškega obupa.

V Burž el Baražnu je lakota še vedno prisotna in šiiti gibanja Amal, ki jih vodi libanonski pravosodni minister Nabih Beri, so že sporočili, da ne bodo dopustili prehoda drugih pošilk živeža. Svoje obleganje bodo končali samo takrat, ko bodo šiitske enote ponovno vkorakale v vas Magduš, strateško izredno pomembno postojanko pri Tiru.

Kljub ponovni zaostitvi vojne za taborišča se v Bejrutu zbirajo vse večje količine živeža, zdravil in drugega

nujno potrebnega blaga. Pri tem je Italija, prva med dvanajstimi članicami EGS, ki so namenile 500 tisoč ECU za pomoč obleganem v Burž el Baražnu, že odposlala blago v vrednosti ene milijarde lir. Med petkom in nedeljo so italijanska vojaška letala prepeljala živila, pa tudi veliko zdravil in odev, na Ciper. Italijanska pomoč pa ni namenjena izključno obleganim Palestincem pač pa tudi prebivalstvu Bejruta.

Daleč od Libanona, v Veliki Britaniji, so včeraj spregovorili o talcih v rokah versko-teroristične organizacije Svete vojne za osvoboditev Palestine. Libanonski predsednik Amin Džemal se je med uradnim obiskom v Veliki Britaniji srečal s predsednico britanske vlade Thatcherjevo in ji je obljubil, da si bo prizadeval, kolikor je v njegovi moči, za izpustitev britanskih talcev med katerimi je tudi anglikanski posrednik Terry Waite. Thatcherjeva je vsekakor izjavila, da ne bo klonila zahtevam ugrabiteljev, ker bi to bil le dokaz, da so talci blago, ki omogoča rentabilno izmenjavo.

Srečanje parlamentarcev KPI z Enotno delegacijo Slovencev v Italiji

Demokratična je tista politika ki priznava in bogati različnosti

TRST — »Mislim, da je demokratično osvojiti poglede in potrebe Slovencev glede zakona o globalni zaščiti. Zdi se mi, da tudi v vsedravnem merilu ni pravična politika asimilacije, pač pa politika, ki priznava in ovrednoti različnosti. Mi se moramo boriti, da dosežemo te rezultate.« Tako je zaključil včerajšnje srečanje z Enotno delegacijo Slovencev v Italiji predsednik komunistične poslanske skupine Renato Zangheri. Srečanje z Enotno delegacijo je sodilo v sklop obiska delegacije komunističnih parlamentarcev v Furlaniji-Juljski krajini, ki so prišli v deželo, da bi se поблиže spoznali s tukajšnjo stvarnostjo. Številna delegacija, ki jo vodi Zangheri, je imela včeraj (in bo imela tudi danes) vrsto srečanj na Tržaškem, Goriškem, Videmskem in Pordenonskem, da bi ugotovila proizvodne zmogljivosti, družbeno stanje, probleme in težave dežele. Posebno pozornost pa je namenila manjšinskim problemom in seveda sestala s predstavniki Unije Ita-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Z včerajšnjega srečanja med parlamentarci KPI in Enotno delegacijo na sedežu deželne sveta v Trstu

V Rimu pogreb umorjenih policijskih agentov Enotnost v boju proti obnovi »svinčenih časov«

RIM — Včeraj je bil v Rimu pogreb dveh policijskih agentov Giuseppe Scravaglieria in Rolanda Lanarija, ki sta izgubila življenje v tragičnem napadu rdečih brigad na dan sv. Valentina. Desettisočglava množica, ki jo je nemilo pral siten dež, se je poklonila spominu umorjenih agentov pred baziliko sv. Lorenza.

Ob prisotnosti rimskega župana Signorellija, ministra za notranje zadeve Scalfarija, predsednika poslanske zbornice Jottijeve in predsednika senata Fanfanija, se je rimski vikar kardinal Ugo Poletti spomnil obeh padlih in ostro ožigosal teroristični val, ki je ponovno butnil ob demokratično Italijo.

Preiskovalci, ki so se še enkrat znašli pred primerom brezhibno izvedene-

ga terorističnega napada, skušajo sedaj odkriti »zgodovino«
rabljenega orožja. Brzostrelke in pištole, ki jih je skupina pripadnikov oboroženega krila rdečih brigad uporabila v Ul. Prati dei Papa, bi lahko pomagale preiskovalcem na pravo pot. Zaenkrat so vsekakor odkrili, da so bili vsi trije avtomobili teroristov ukradeni. Enega so celo ukradli pred letom dni, kar je lahko dokaz, da je sekcija št. 1 »rdečih brigad-bojujočih se komunistov«
temeljito organizirana.

S pomočjo nekaterih očitcev so preiskovalci sestavili identikita dveh pripadnikov teroristične skupine, za katera sicer menijo, da lahko pripadata novim močem rimskega krila RB.

Na sliki (Telefoto AP): krsti agentov Scravaglieria in Lanari.

SP v nordijskih disciplinah
Italijani in Jugoslovani
so se tokrat izkazali

Smučanje za svetovni pokal
Ponovno Švicarji

Košarka: italijanska B-2 liga
Jadranovci za las
ob prestižni uspeh

NA ŠPORTNIH STRANEH

Šolniki na 29. občnem zboru proslavili 30 let delovanja SSS

Na skupščini Sindikata slovenske šole o temeljnih vprašanjih našega razvoja

Slovenski šolniki so včeraj na svoji redni letni skupščini proslavili 30 let delovanja Sindikata slovenske šole, seznanili se s delom odbora v pretekli mandatni dobi in iz poročil in razprave izluščili tista vprašanja, s katerimi se bo morala naša šola, in ne samo šola, spoprijeti v prihodnjih letih. Na občnem zboru so prišle do izraza ne le specifične sindikalne teme, pač pa tudi širši problemi razvoja in obstoja naše narodnostne skupnosti. Z večino teh vprašanj se šolniki vsakodnevno srečujejo, občutijo jih na lastni koži (najbolj eklatanten primer predstavlja krčenje števila vpisov, ki ima za posledico zmanjšanje števila delovnih mest), niso pa edini, ki bi morali ob tem ukrepati. Z občnega zboru je izšel jasen poziv političnim silam, naj se čimprej lotijo odprtih vprašanj; če že vse poveljno obdobje poudarjamo, da je slovenska šola temeljnega pomena za naš obstoj, moramo te svečane izjave podkrepiti z dejstvi. Teh dejstev je bilo v preteklosti kar precej (v "spominskem" poročilu o delovanju Sindikata so bila točno omenjena), a nalog, ki še čakajo našo skupnost na poti do dejanske avtonomije slovenske šole, je še mnogo. Enotni šolski odbor si bo moral torej prav kmalu krepko zavihati rokave, da bo tem nalogam kos.

V osrednjem poročilu tajnice Sindikata slovenske šole - tajništvo Trst Živke Marc je bilo zabeleženo delovanje SSS v zadnjem poludruženem letu. Odbor je vložil mnogo sil za obnovo delovne pogodbe. Prizadeval si je, da bi bil v pogodbo vključen člen o dokladi slovenskim šolnikom za dvojezično poslovanje, a v tem ni uspel. V tem času je imel plodne stike z manjšinskimi šolskimi sindikati, manj uspešno pa je bilo sodelovanje z vsedravnimi šolskimi sindikati.

Marčeva se je nato zaustavila ob velikih novostih, ki čakajo osnovno šolo (novi učni načrti, reforma, univerzitetno izobraževanje učiteljev, izpopolnjevanje). S temi vprašanji je tesno povezano vprašanje vpisov v osnovno šolo. Tajnica je izrecno poudarila, da bi moral o tem razpravljati enotni šolski odbor in izkristalizirati dokončno mnenje o bodočem razvoju osnovnih in - pozneje - tudi drugih šol.

Na nižjih srednjih šolah se bodo kmalu zastavila podobna življenjsko pomembna vprašanja kot se sedaj na osnovnih šolah. Tajnica SSS je omenila možnost specializacije kadrov in uvedbo razredov s podaljšanim poukom kot vsaj delno rešitev za bližajoče se probleme. Po propadu osnutka za reformo višje srednje šole se na teh šolah ubadajo z ministrskim predlogom o novih programih za prvo dve-

letje. Predstavniki slovenskih šol v Vsedravnem šolskem svetu prof. Samo Pahor je predložil predloga za poučevanje slovenščine na slovenskih višjih srednjih šolah in slovenščine na italijanskih šolah ozemlja, ki je deležen ugodnosti v videmskem sporazumu. Vsedravní šolski svet je oba predloga vsevprek zavrnil, kar je prof. Pahor v poznejši razpravi ožigosal kot "terorizem brez krvoprelitja".

Tajnica SSS je ob sklepu poročila podčrtala še pomen prisotnosti slovenskih šolnikov v Deželnem zavodu IRRSAE. Doslej sta dodeljeni IRRSAE le dve učiteljici, ostalih 6 mest je nezasedenih. Marčeva je pozvala šolnike naj se udeležijo bližnjega natečaja zavoda IRRSAE, da bi zapolnili ta še prosta mesta.

V razpravi so sodelujoči poglobili aspekte nekaterih vprašanj, kot na primer potrebo po slovenskih jaslih v mestu, pomen Deželne komisije za slovenske šole, vprašanje učbenikov, zanimanje za delovanje vrtec in druga.

Občni zbor so pozdravili članica južnotirolskega šolskega sindikata SSG Heidi Krepaz, predstavnika šolskih sindikatov CGIL Pocecco in CISL Komel, pedagoški svetovalec Silvo Fatur, bivši tajnik Sindikata Evgen Dobrila, predsednik Odbora za šolstvo pri SKGZ Edmund Košuta in nadzornik Egidij Košuta, pozdravne brzojavke pa so poslali šolski sindikat SAVT-ecole iz Doline Aosta, Slovenski šolski center iz Špetra in dolgoletni tajnik SSS Franc Škerlj.

Udeleženci včerajšnjega 29. občnega zboru Sindikata slovenske šole

Tri desetletja vnetega delovanja

Vlogo, pomen in delo Sindikata slovenske šole v zadnjih 30 letih, od ustanovitve februarja 1956 do letos, je v svojem poročilu orisal dolgoletni tajnik Stanko Skrinjar.

Opozoril je na velike probleme slovenskega šolstva, s katerimi se je moral Sindikat spoprijeti takoj po združitvi treh prej delujočih strokovnih organizacij v eno pluralistično in nepolitično. Leto 1956 slovenske šole še niso bile juridično priznane. Zato niso imele določenega organika. Ustrezni zakon je bil sprejet šele pet let kasneje. Eno leto zatem je šolsko skrbništvo določilo organik osnovnih šol (60 mest); šele pet let pozneje je bil razpisan natečaj za nadaljnjih 40 mest. Natečaj za podelitev stolic na višjih srednjih šolah je bil razpisan leta 1970; profesorji, ki so že vrsto let poučevali, so bili sprejeti v stalež kot začetrniki. Šele z zakonom iz leta 1973 je bilo mogoče popraviti nekatere krivice, a ne vseh. Šolnikom je bilo priznana službovanje le do leta 1954; names-tvo zahtevanega intendanta je bila ustanovljena posvetovalna Deželna komisija za slovenske šole.

Sindikat slovenske šole je bil vedno v prvi vrsti bojov za dosego pravic šolnikov, kot tudi v prizadevanjih za razširitev šolske mreže (z ustanovitvijo novih višjih srednjih šol). To svoje poslanstvo bo opravljal še v bodoče, saj je odprtih vprašanj še nič koliko.

»Vaš teater mora živeti«

Tržaški škof Bellomi obiskal Slovensko stalno gledališče

Tržaški škof Lorenzo Bellomi je včeraj obiskal Slovensko stalno gledališče in izrekel svojo solidarnost in konkretno podporo ustanovi, ki se bori s tako resnimi težavami. Že v vhodni dvorani so ga izredno zanimale slike slovenskih likovnikov iz videmske pokrajine, še zlasti pa je bil prisrčen razgovor z igralci in drugim umetniškimi in tehničnimi osebje. Z večino se je škof prijateljsko pogovarjal slovensko, o vsakem je hotel nekaj osebnega izvedeti, zanimalo ga je, kaj dela, kje in kako živi.

Nato si je škof ogledal veliko dvorano in mimogrede omenil, da tapison ni tako izrabljen niti v škofiji, dalj časa pa se je s prisotnimi člani upravnega sveta in kolektiva zadržal v prisrčnem razgovoru.

Predsednik SSG Bogo Samsa je škofu orisal izredno težaven položaj ustanove, za rešitev katere sta potrebna posebni finančni zakon in pomoč krajevnih ustanov. Igralec Anton Petje pa je v imenu kolektiva povedal, da v gledališču teče delo nemoteno naprej, ker vse umetniško in tehnično osebje normalno opravlja svoje dolžnosti, čeprav vsi vedo, da je blagajna prazna in da ne morejo pričakovati rednih prejemkov.

Škof Bellomi je v svojem odgovoru dejal, da se je rad odzval vabilu in prišel v Slovensko stalno gledališče, »ker vas imam rad«. »Rad vas imam,« je nadaljeval, »kot državljan in kot Slovence. Moja domovina je Italija, vi pa mi dajete nekaj, česar nimam, vaša kultura me bogati.« Škof je nato govoril o veliki vlogi Slovencev, kot dvojezičnih predstavnikov kulturnih vrednot. Nato pa je poudaril pomen gledališča kot vrhunskega izraza kulturnega ustvarjanja in zagotovil, da mora gledališče živeti.

Takoj za tem se je razvil stvaren, nevezan razgovor, med katerim so škofa zanimale razne podrobnosti postopka za rešitev težavnega položaja gledališča. Predvsem ga je zanimal iter predloženega zakona in kako lahko pomaga, da se pospeši in da se odstranijo težave in morebitne prepreke. Zanimalo pa so ga tudi poti, da se najdejo trenutne rešitve, ker imajo vsi delavci pravico do kruha in pravičnega plačila za svoje delo.

Jutri v Križu važna skupščina

Zasedanje zahodnokraškega rajonskega sveta, posvečeno upravnim problemom Križa, bo jutri, in ne danes zvečer, kot je bilo prvotno javljeno. Seje, ki jo bo vodil predsednik rajonskega sveta Slavoljub Štoka, se bosta udeležila tudi tržaški podžupan Seghene in občinski odbornik za javna dela Jagodic. Rajonski svet bo zasedal ob 19. uri v občinskem rekreativno-ju »Grego«.

Naši izletniki se javljajo iz Indije

Potovalni urad Aurora nam je včeraj sporočil, da je iz Agre v Indiji prispel teleks, s katerim izletniki Primorskega dnevnika sporočajo, da potovanje poteka v redu in da se vsi dobro počutijo. Izletniki seveda pozdravljajo domače, prijatelje in vse, ki se nam skomina po eksotičnih indijskih pokrajinah.

Še vrsta Prešernovih proslav po okoliških občinah in vaseh

V Devinu v znamenju Prešernove univerzalnosti

Franceta Prešerna spet in spet odkrivamo in proslavljamo kot pristo »našega« pesnika. Toda prav tam, kjer je njegova poezija najbolj slovenska, je hkrati tudi najbolj občečloveška. To skrivnostno prepletanje partikularnega in univerzalnega je bilo mogoče na svojstven način podoživeti na Prešernovi proslavi, ki je bila to nedeljo v prostorih devinske osnovne šole.

Proslavo sta priredila domača pevka zboru, se pravi Fantje izpod Grmade in Dekliški zbor Devina. Poleg njih pa so nastopili učenci domače osnovne šole in gojenci Jadranskega zavoda združenega sveta. Zvrstile so se pevke točke ter recitacije Prešernovih in drugih poezij v slovenskem, italijanskem, nemškem in angleškem jeziku. Mednarodno razsežnost prireditve so gojenci devinskega zavoda obogatili tudi s prikazom značilnih plesov iz Japonske, Turčije in osrednje Afrike (kot kaže gornja slika), pa tudi z večjezičnim petjem pod taktirko dirigenta Pjera Počlena. Posebej velja pohvaliti

učence devinske osnovne šole, ki so lepo in samozavestno nastopali, kar seveda pomeni, da so bili skrbno pripravljani.

Prof. Nada Pertot je v slavnostnem govoru pozvala k ljubezni do jezika, ki je prav v Prešernovih poezijah dokazal izredno izrazno moč. Povedala je, da je količinsko majhnost mogoče preseči s kakovostjo, pri čemer je omenila tudi zgled pred 50-letji umorjenega Lujzeta Bratuža. Poroštvo za nadaljnji obstoj in razvoj naše narodne skupnosti mora biti predvsem v nas samih, je poudarila.

Ob koncu prireditve, ki jo je povezoval Marko Tavčar, so pod vodstvom Iva Kralja nastopili Fantje izpod Grmade, pod taktirko Hermana Antoniča pa oba domača zboru v mešani zasedbi. Kot zadnja je zadelna Prešernova Zdravica. Med številnimi udeleženci prisrčnega kulturnega večera sta bila tudi devinsko-nabrežinski župan Bojan Brezigar in devinski princ Karel Thurn und Taxis.

Proslava v Zgoniku z gosti iz Štanjela

Praznovanja Dneva slovenske kulture se razpotezajo v ves februar in še čez, tako da je delovanje naših društev stalno v pogonu, kar je seveda razveseljivo, saj kaže na očitna prizadevanja, da se nekaj nudi ožji vaški skupnosti in tudi širšemu zaledju. Velikokrat so take proslave priložnost, da se seznanimo z ustvarjalnostjo še iz drugih okolij, ki niso nujno iz zamejstva. Tako je bilo v nedeljo v Zgoniku, ko so se vabilu KD Rdeča zvezda in SK Kras odzvali člani dramske skupine KUD Klasje iz Štanjela in prikazali enodejanko Jake Štoke »Ne kliči vraga«.

Prizorišče uprizoritve je bil lep športno-rekreativni center, ki je privabil v svoje prostore lepo število starejših in mlajših obiskovalcev. Za slednje je bilo prav skrbno poskrbljeno, saj so šli v »varstvo« animatorkam, ki so jih zaposlovale in zabavale ves čas trajanja prireditve. Starejši pa so najprej prislunili besedam predstavnice domačega društva, ki je podčrtala veličino Prešernovega dela, potem so se prepustili pripovedi Štokove igre.

Amaterski igralci iz Štanjela so komad priljubljenega Kontovelca skušali podati kar se da tekoče in doživeto, vendar jim je to le redko uspelo. Kljub temu so iz publike izzvali burne aplavze in smeh ter konec koncev doseglj svoj namen. Štokova enodejanka je namreč zelo primerna za sproščen utrip, saj pripoveduje o vedno zanimivi ljubezenski zgodbi, ki se navidezno zaplete, a na koncu seveda ugodno razplete. Gre namreč za to: v preprosti družini starša odločita, da se mora hči poročiti. Oče je že izbral bogatega ženina, ki je zelo kratke pameti in ga hči ne mara, saj je zagledana v drugega, sicer revnega mladeniča. Ta pride na obisk, ko očeta ni doma, se z dekleto pogovarja o težkih mukah, nepričakovano pa se vrne družinski poglavar, tako da se Tone skrjuje v peč. Iz nje skoči tisti trenutek, ko oče prisega na hudiča, da ne bo nikoli njegov zet. Prebrisani Tone zaigra hudiča, možakarja silno prestraši, da mu obljubi hčer...

Pesniku Pregarcu in domačim učencem glavna beseda v KD Krasno polje v Gročani

KD Krasno polje iz Gročane je v petek proslavljalo Prešernov dan, praznik, ki vedno znova potrjuje suvereno moč kulture, katere nam je nihče ne more vzeti prav zato, ker jo sami gojimo v vsej njeni nedotaknjenosti in živosti. Take so bile uvodne misli petkovega častnega gosta, zamejskega ustvarjalca Aleksija Pregarca, ki je pred številnim občinstvom, zbranim v gročanskih društvenih prostorih, posebej poudaril tudi še vedno neskaljen pomen obletnice smrti našega prvega največjega pesnika Franceta Prešerna. Dodal je še nekaj zgodovinskih misli o pomenu Prešernovih poezij, ki so izšle v takem obdobju, ko slovenska beseda in narod nista še imela pravih pogojev in možnosti, da bi se samostojno in samobitno razvijala. Genialnost Prešernovih misli pa se je uspešno razgrnila v vsej svoji razsežnosti in že takrat postala sinonim narodovega čutenja. Obenem je te prve pravne pesniške dosežke v slovenski književnosti označil kot zlahko zapuščen, ob kateri se še danes oplajamo.

Tem priložnostnim besedam pa je Aleksij Pregarc dodal še nekaj misli o literaturi, ki se razvija v našem Bregu, predvsem pa je orisal svojo pesniško pot in jo prikazal z nekaterimi svojimi pesmimi.

Pomembno vlogo so pri tej proslavi Dneva slovenske kulture imeli tudi učenci osnovne šole na Pesku, ki so s svojima učiteljicama Ano Farneti in Nevio Vitez pripravili kratek, a izčrpen pregled najvažnejših točk slovenske pesniške umetnosti, ki je zaobjel vse od Prešerna in Gregorčiča pa do Župančiča, Kosovela in Košute. Nastopili sta nato mladi recitatorki Anita Ražem in Bojana Racman, celovečerno prireditev pa je dopolnil še mešani pevski zbor Skala iz Gropade, ki je pod vodstvom Anastazije Purič pel Prelovčeve, Vrabčeve, Tajčevičeve, Žgančeve in Pertotove pesmi.

Uradni del proslave se je tako zaključil. KD Krasno polje pa je poskrbelo tudi za družabnost, na katero je napovedovalka Vojka Racman povabila vse prisotne. (dam)

Komunistični parlamentarci so se srečali tudi s predstavniki slovenskih ustanov in organizacij

Medtem ko se naši problemi zaostrujejo, ni videti konca parlamentarnemu postopku za zaščitni zakon

Del delegacije komunističnih parlamentarcev, ki se muči na obisku v naši deželi, se je včeraj kmalu po srečanju z Enotno slovensko delegacijo sestel še s predstavniki slovenskih ustanov in organizacij. Tudi to drugo srečanje je bilo v glavnem posvečeno vprašanju globalne zaštite naše narodnostne skupnosti oziroma ugotavljanju stopnje, na kateri je v tem trenutku parlamentarni postopek za odobritev ustreznega zakonskega ukrepa. Od komunistične delegacije so bili prisotni senatorka Jelka Gerbec, podpredsednik senatne komisije za ustavnoprvašanja Antonio Taramelli in načelnik partijskega urada za manjšinska vprašanja Anselmo Gouthier. Srečanje je potekalo na sedežu Krožka Rinaldi v Ul. Madonna 19, odprto pa je bilo širšemu občinstvu.

Po uvodnih besedah deželnega sekretarja Viezzija je prva stopila na govorništvo oster senatorka Gerbec. Poročala je o novostih v parlamentarni obravnavi vprašanja globalne zaštite. V zadnjih časih je vendarle mogoče zabeležiti nekatere premike. Po skoraj dvoletnem brezplodnem čakavanju vladnega zakonskega načrta (Craxi se je januarja 1985 v Beogradu obvezal, da ga bo vlada predstavila v teku desetih dni), je vsa zadevo znova prevzela senatna komisija za ustavnoprvašanja oziroma njen odbor. Senator Garibaldi, ki slednjemu predseduje, je medtem izdelal nov zakonski osnutek, ki bi moral predstavljati osnovo za nadaljnjo obravnavo najprej v okviru samega odbora in komisije, nato pa, če se stvar ne bo že spet kje zataknila, v zbornici.

Toda kakšen je Garibaldijev osnutek? Senatorka Gerbec je ocenila, da je po marsikateri plati hudo pomanjkljiv. Kljub temu pa ni še niti gotovo, ali ga bodo odločilne vladne sile sploh sprejele kot osnovo za nadaljnjo razpravo. Prav včeraj so se zbrali demokratski parlamentarci iz naše dežele, da bi do njega zavzeli stališče. Od vladnih strank so se zanj izrekli samo socialisti (med katere sicer sodi sam Garibaldi), predstavniki PRI in PLI se sploh ne udeležujejo zasedanj ožjega odbora, socialdemokrati pa kobilejo. Skratka, nič dobrega se ne obeta, po drugi strani pa se problemi naše narodnostne skupnosti zaostrujejo. V tem smislu je zgovoren že primer Slovenskega stalnega gledališča, ki je na začetku tega meseca moral prekiniti svojo dejavnost zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Senatorka Gerbec je pri tem seveda omenila

zakonski predlog, ki ga je pred kratkimi dnevi vložila za zasilno rešitev tega pečelega problema.

Sinočnje srečanje na sedežu Krožka Rinaldi pa je bilo prirejeno tudi zato, da bi komunistični parlamentarci nekoliko neposredneje potipali žilo slovenskega in širšega tukajšnjega življa. V razpravo je prvi posegel predstavnik Slovencev iz videmske pokrajine Ferruccio Clavara. Z jasnimi in prepričljivimi besedami se je zavzel za to, da bi Benečani in kanalski Slovenci ne bili izključeni iz zaščitnega ukrepa, ter opozoril, da je mogoče v zadnjih desetih letih pri tem zabeležiti zaskrbljujoča odstopanja. Clavara je podkrepil voditelj Tržaškega gibanja Paolo Parovel, ki je ugotovil, da se je splošno politično ozračje poslabšalo tudi drugod ob meji in še zlasti na Tržaškem.

O stiski Slovenskega stalnega gledališča je nato govoril njegov predsednik Bogo Samsa. Dejal je, da gledališče danes nima sredstev niti za golo preživetje. Nujen je zatorej poseben zakonski ukrep v pričakovanju dokončne ureditve, ki bi morala priti z zakonom o globalni zaščiti. Predsednik Glasbene matice Hadrijan Semen je prikazal težave, sredi katerih deluje ta naša ustanova. Ponovil in utemeljil je dolgoletno zahtevo po njenem javnem priznanju in publicizaciji. Kot je med

drugimi poudaril deželni svetovalec Boris Iskra, pa mora zaščitni zakon vsekakor biti globalen, tako v teritorialnem kot v vsebinskem smislu. Gre za vprašanja obstoja in dostojanstva neke skupnosti, pri katerih niso mogoči kompromisi. Podobno misel je iznesel predsednik Slovenskega kluba Ravel Kodrič, opozarjajoč, da gre za spoštovanje črke in duha ustave. Srečanje, ki mu je predsedoval član

deželnega vodstva KPI Edvin Švab, je zaključil senator Taramelli. Zagotovil je, da se bodo komunistični parlamentarci še naprej zavezemali za odobritev takšnega zakona, ki bo zadovoljeval slovensko manjšino. Dejal je, da tega, žal, najbrž ne bo mogoče hitro doseči, poudaril pa je potrebo po odločnejšem nastopanju slovenske in širše demokratične javnosti v Furlaniji-Julijski krajini.

Jutri stavka v zdravstvenem sektorju

Jutri bo spet v vsej državi stavka delavcev na področju zdravstva, ki želijo s tem končno prisiliti vlado, da se resno loti reševanja sindikalnega spora, ki se vleče že več kot eno leto. Prav tako jutri bo v Rimu velika manifestacija vsedravnega značaja, ki se je bo udeležilo tudi odposlanstvo uslužbencev tržaške Krajevne zdravstvene enote.

Glede poteka stavke so se pokrajinska tajništva CGIL, CISL in UIL dogovorila, da bo stavka popolna v uradih, ambulantah in v vseh službah, ki niso neposredno vezane na zdravljenje bolnikov. V bolnišnicah in v centrih za umsko zdravje bo stavkala samo nočna izmena, pač pa bodo izvzeti tisti oddelki, za katere je oprostitve stavke določena v kodeksu samouprave za zdravstvene delavce.

V pripravo na jutrišnje stavko, je bilo v preteklih dneh več sestankov v glavni bolnišnici, na Katinari, v Santoriu, v Burlu in v Ul. Farneto.

■ Tržaški kulturni krožek E. Miani prireja v sodelovanju s pomembnimi deželnimi gledališkimi ustanovami zanimiv recital poezij v počastitev 30. obletnice smrti Bertholda Brechta. Igalki Andrea Jonasson—Strehler in Susanna Marcomeni, ki trenutno nastopata v igri »Susanna Adler« v gledališču Rossetti, bosta občinstvu posredovali najlepše znane in manj znane poezije tega velikega dramatika, v nemškem in italijanskem jeziku.

Recital »Berthold Brecht, mladi: danes« je v gledališču Rossetti na sporedu v četrtek, 19. februarja, s pričetkom ob 17. uri. Z Brechtovim umetniškim ustvarjanjem bo občinstvo seznanil tržaški literarni kritik Giorgio Polacco.

Miljski Slovenci imajo nove prostore za družabnost

V veselim in prijetnem razpoloženju, ob petju Zdravljice in še drugih slovenskih pesmi ter z govorom predsednika Corrada Švaba so člani združbe Vesna v soboto zvečer odprli v Miljah zadružno gostilno, ki nosi prav tako ime Vesna (stara gostilna, ki je tu dolga leta dobro delala, se je imenovala Primavera).

Da gre za pomembno pridobitev, ki bo nudila Slovincem miljske občine možnost sestajanja, družabnih prireditvev pa tudi morebitnih razstav in drugih podobnih srečanj, je pokazala velika udeležba ljudi, ki so prišli na otvoritev iz vseh krajev miljske občine in s tem pokazali svoje zadovoljstvo in dali priznanje vsem, ki so, najprej z ustanovitvijo združbe, nato pa s prostovoljnim delom, omogočili uresničenje želje vseh, da bi tudi Slovenci tega področja prišli do svojega prostora, ki bi lahko v prihodnje služilo tudi za razne sestanke, mladini kot sedež itd.

Vse to je v svojem pozdravnem govoru izrazil predsednik Švab, ki je pozdravil številne goste, se zahvalil vsem članom združbe in še posebej tistim, ki so pri obnovi zadružne gostilne pomagali, in zaželel srečo novima najemnikoma gostilne Pinu Caldarelu in njegovi ženi Assunti: oba sta že pokazala dobro voljo, da v obnovljenih gostinskih prostorih poskrbita za takšno vzdušje, ki bo goste privabljal.

»To ne bo le prostor,« je dejal Švab, »kjer bi se srečevali ob kozarcu dobrega vina, temveč si vsi želimo, da bi postal tudi sedež kulturnih prireditvev, kot so razstave in podobno, ki lahko oba tu živeča naroda povezujejo.«

Mešani zbor Jadran je ob koncu pod vodstvom prof. Mirjane Bonin lepo zapel več pesmi; petje v prijetnem razpoloženju pa se je nato nadaljevalo še pozno v noč. (nl)

Protest študentov filozofske fakultete pred rektoratom

Na filozofski fakulteti do včeraj ni bilo lekcij, saj so študentje, kot smo poročali, blokirali vsakršno dejavnost. V znak protesta so včeraj popoldne uprizorili tudi sit-in pred sedežem rektorata, kjer se je sestel upravni svet univerze, da bi s tem opozorili na odprta vprašanja, pa tudi učinkovitejši vplivali na njegove odločitve. Študentje so upravnemu svetu predložili naslednje zahteve: sklicanje izredne seje upravnega sveta za obravnavo problemov filozofske fakultete; čimprejšnja sestava načrta za gradbeni razvoj z ustanovitvijo samostojnega diplomskega tečaja iz psihologije; namestitvev potrebnega dodatnega osebja za osrednjo knjižnico in jezikovne laboratorije; dokončna ureditev položaja tujih profesorjev; ustanovitev menze v bližini fakultete. Glede obnove lekcij na fakulteti bodo odločali študentje na današnjem zborovanju, katerega potek bo seveda odvisen od izida sestanka upravnega sveta.

CGIL proti novemu sistemu telefonskega obračunavanja

Z aprilom bomo morali paziti na trajanje telefonskih pogovorov: po Bolgini, Padovi in Firencah bo namreč SIP uvedla tudi za naše mesto sistem obračunavanja po pogovornih enotah. Tarife niso še dokončno določene, vendar kaže, da bomo po prvih šestih minutah morali plačati dodatno tarifo. To naj bi veljalo od ponedeljka do petka v časovnem pasu med 8. in 18.30, v sobotah pa od 8. do 13. ure. V prazničnih dneh bo prva pogovorna enota trajala dvajset minut. V vseh javnih govorilnicah pa bo prva telefonska enota, ne glede na uro ali prazničen dan, trajala devet minut. Ta sistem bodo uvedli samo v Trstu in ne drugod po Furlaniji-Julijski krajini.

Kako so ravnali ljudje po drugih mestih, kjer je sis-

tem že v veljavi? Prvo leto so bili pazljivi, tako da so se telefonski računi celo znižali, kasneje pa so porabniki očitno pozabili na časovno zasedo in plačali skoraj 2 odst. več.

Tržaška federacija CGIL je novo metodo obračunavanja ocenila izredno negativno, saj ne prispeva k boljši kakovosti storitve ampak v prvi vrsti penalizira uporabo telefona kot sredstva za pogovor in dialog. To velja še posebno za naše mesto, v katerem živi več kot 100 tisoč starejših ljudi, ki živijo pretežno sami in za katere je telefon edino sredstvo proti osamljenosti in družbeni izoliranosti. CGIL napoveduje, da se bo borila za sprejemo tega sklepa, ki naj velja le za podjetja.

S srečanja med predstavniki Pokrajine in KZE

Nove pobude za reševanje problemov onesnaževanja

Problem onesnaževanja okolja je tudi v našem mestu vedno večji. Predstavniki KZE in Pokrajine so se pred dnevi srečali prav zato, da bi ga temeljito obravnavali in skušali poiskati ustrezno rešitev. Predvsem bi bilo treba ojačiti nadzorstvo nad onesnaževalnimi faktorji, ki negativno vplivajo na okolje, na zrak, vodo in tla, prav tako ni mogoče več zanemarjati dejstva, da je vse več tudi takih pojavov, ki kvarno vplivajo na življenje v mestu samem.

Krajevna zdravstvena enota sicer občasno opravi preglede mestnih greznic in kanalizacije, skozi katere se v morje izlivajo škodljive snovi. Preglede opravi brez predhodnega obvestila, pri tem pa se poslužuje parametrov, ki veljajo bodisi na deželni kot na vsedravnini ravni. Manj nadzorstva pa poseveča onesnaženju, ki ga povzročata mestni avtomobilski promet. Zadnji izsledki so namreč pokazali, da so izpušni plini avtomobilov na dieselski pogon nevarnejši od navadnih bencinskih motorjev. Da bi tovrstno onesnaževanje vsaj omilili, pa nameravata Pokrajina in KZE določiti »kritične točke« v mestu, kjer bi merili stopnjo onesnaženja in torej primerno ukrepali. Prav tako načrtujejo redne preglede vozil, zlasti mes-

tnih avtobusov in dostavnih vozil ter zasebnih. Namen pregledov je preverjati okvare na izpušnih cevih in stopnjo izhlapevanja izpušnih plinov.

Pri omenjenih pregledih bi morali sodelovati tudi mestni redarji, gasilci, Aci in Medobčinski konzorcij za prevoze. Da bi se predlogi uresničili pa je treba čimprej začeti s temeljito informativno kampanjo med prebivalstvom.

Zveza trgovcev za posebne kontingente

Konec preteklega tedna se je sestel glavni odbor Zveze trgovcev (Unione commercianti) pod vodstvom predsednika Donaggia. Med drugim je obravnaval tudi vprašanje posebnih kontingentov v deželi. Predsednik Donaggio je poročal tudi o nedavnem obisku v Rimu, ki ga je opravil skupaj s predsednikom Pokrajine Locchijem in predsednikom Trgovinske zbornice Tombesijem. Tržaško delegacijo, ki jo je spremljala senatorka Gerbec, sta sprejela predsednik senata Fanfani in minister Zano-

ne. V teku rimskega obiska sta Donaggio in Tombesi orisala pomen posebnih kontingentov za deželo in pokrajino, kar sta oba sogovornika vzela na znanje in zagotovila svoje zanimanje. Predsednik Združenja trgovcev Donaggio je na omenjenem sestanku pozitivno ocenil obisk v Rimu, ki naj bi v kratkem obrodil pozitivne sadove, zlasti za nekatere trgovske kategorije, kot na primer upravljalce bencinskih črpalok. V ta namen je Donaggio poudaril potrebo po nadaljnem pritisku na krajevne politične in gospodarske kroge, da se možnost posebnih kontingentov čimprej uresniči.

Javno srečanje KPI o Stalnem gledališču

Tržaška federacija KPI prireja danes, 17. februarja, ob 17.30 v Novinarskem krožku, Korzo 12, javno srečanje na temo »Stalno gledališče FJK Rossetti: položaj in perspektive«. Uvodoma bosta poročala prof. Silva Monti in dr. Aldo Minucci, člana upravnega sveta gledališke ustanove. Srečanja se bodo udeležili tudi predsednik gledališča in člani upravnega sveta. Namen srečanja je seznaniti širšo javnost s problemi, ki tarejo to gledališko ustanovo, ter z vsemi elementi negotovosti, ki pogojujejo njeno bodočnost in vlogo. Današnje srečanje naj bi bilo po pričakovanjih prirediteljev tudi priložnost za oblikovanje novih predlogov, kako premostiti težave in poiskati nove poti za učinkovitejšo in bolj ustvarjalno delovanje v prihodnje.

Sedem ranjenih v prometni nesreči

Na mestnem nabrežju, v višini Trga Venezia je prišlo v nedeljo zvečer do silovitega trčenja med avtomobiloma seat in volvo turbo. Skupno so z dvema rešilcema Rdečega križa prepeljali v katinarsko bolnišnico sedem ljudi, od katerih pa je le eden huje ranjen. To je Aurelia Luis Lussetti iz Ul. Dudovich 13, ki se je peljala z možem Francescom v seatu. Pri trčenju sta ostala vklenjena med razbitinami, tako da so morali poseči gasilci, ki so s posebno električno napravo prežagali streho avtomobila. Zaradi udarcev v glavo in raznih zlomov so oba nemudoma odpeljali v bolnišnico, kjer so Aurelio sprejeli s pridržano prognozo. Kasneje so v bolnišnico prepeljali še pet potnikov drugega avtomobila. Poleg voznika, 25-letnega Lorenza Petronia iz Drevedora Ippodromo 12, so se pri trčenju lažje poškodovali še 24-letni Jacopo Gesu Vittorio iz Ul. Ferroli 3, 22-letni Fabio Fieramosca iz Ul. Fabio Severo 72, 22-letna Cristina Petrucci iz Ul. Baiamonti 67 in 22-letna Maria Elena Parovel iz Ul. Pinguente 5.

slike, ki niso le spomin

filip fischer

Plemeniti vitez z Grete in birozavri

Seveda, vsakdo izmed nas je nepovnljiv, enkrat, sebi in drugim važen za življenja. Če pa nismo storili velikih dejanj, ki nas zapišejo v zgodovino, nas čas izbriše. Nekaj časa še živimo v spominu tistih, ki so nas imele radi, potem je tudi tega konec. Vse se zreducira na »rodil se je, živel, umrl«. Škoda. In krivično, ker so vsi ljudje vredni našega spomina, ker iz še tako vsakdanje zgodbe in usode lahko izluščimo zlato zrno, najdemo kaj vrednega posnemanja.

Prav takšno zlato zrno smo izluščili, ko nas je gospa Tončka Martelanc roj. Vitez obiskala v uredništvu in nam pokazala nekaj slik, da bi morebiti med temi odbrali katero za našo rubriko. Podatkov nam ni nudila dosti, vendar dovolj, da napišemo drobno misel od dveh objavljenih slikah.

Na večji vidimo avstro-ogrske vojaške med »vrzotami«, poslal pa jo je Tončkin oče Franc Vitez svoji ženi Tereziji.

Med prvo vojno je bil naš Franc vajak v notranjosti Cesarstva. O njegovi usodi bi lahko rekli, da je šlo za srečo v nesreči, ker ga niso poslali na fronto. Vitezovi so imeli mandrijo tam nekje pod današnjim Svetilnikom, zato so vojaške oblasti zaupale Francovim izkušnim delavnim rokam posebno važno, dvojno nalogo: skrbeti, da bo v menaži tudi kaj ohrovtu, obenem skrbeti za ujetnike z ruske fronte, ki so

morali pomagati na tem »bojnem polju«.

»Na pamjat dobremu Vitezu« (V spomin dobremu Vitezu) - piše za sliko dveh ruskih ujetnikov Francu v posvetilo. Za enega vemo, kako se je pisal in od kod je bil doma: Aleksej Ivanovič Osipov, Vorotinsk, gubernija Kaluga, vas Boriščevo. Torej sklepamo, da so vojaške oblasti nameščale na »bojna polja« take, ki so bili že doma na kmetih.

Iz spominov gospe Tončke sklepamo tudi, da je bil Franc Vitez izredno dober človek: spoprijateljil se je z ruskimi ujetniki, jih branil in zagovarjal pri »ta vikših« in ravnal z njimi mimo ukazov tako, kot da bi bili njegovi bratje. Menimo, da ni šlo v tem primeru za takrat še živo romantično slovansko solidarnost, temveč - preprosto - za srčno plemenitost.

Sliki sta lepi, zanimivi, vredni objave, čeprav priznamo, da ni zgodba za njima bogve kako razgibana. Kljub temu velja poudariti tole:

Ne vemo točno, katera so bila navodila, ki jih je naš Franc dobil od svojih nadrejenih. Domnevamo, da je šlo za nekaj splošnih strogih smernic o tem, katere so njegove dolžnosti in kako mora paziti na ujetnike. Kot vsa vojaška navodila, tudi ta so bila prav gotovo birokratska, brez duše. A posvetilo za sliko potrjuje domnevo, da je naš Franc vestno opravil svojo dolžnost, vendar je znal mimo vsega prežeti svoja dejanja s človeško toplino in razumevanjem. Edino ti vrlini lahko požlahtnita še tako suboparna navodila, ki bi nas drugače razčlovečila. Po sedemdesetih letih nam tisti pripis »našemu dobremu Vitezu« lahko še kaj pove, zlasti danes, ko nas obdaja vse preveč birozavrov. Ti se skrivajo za paragrafi in pri svojem vsakdanjem dolžnostnem početju pozabljajo, da je mogoče in je treba živeti v skladu s človekostjo, s srčno plemenitostjo. Če ne gre drugače, tudi mimo paragrafov. Zlato zrno, resnica je kar se da preprosta: niso ljudje ustvarjeni za paragrafe, temveč paragrafi za ljudi...

Prilpavlja: Iztok Jelačič

nedelja ob 11. uri

Vročih 10

Lestvica Radia Koper — Capodistria, Primorskega dnevnika in Primorskih novic

Druga polovica februarja je spet v znaku glasbe, ki ostaja ob nas kljub vsem spremembam življenjskih tokov. Lestvica desetih najbolj vročih motivov našega konca je tokrat zanimivejša kot kdajkoli. Precej sprememb, zamenjava na vrhu, dve novosti...

Table with 3 columns: Stev. tednov na lestvici, Lestvica pretekli teden, and a list of 10 songs and artists.

Presenetljivi razpleti na samem vrhu lestvice, kjer je zdaj »glavna« norveška skupina A-ha z motivom Joči, volk. Spandau Ballet so trenutno drugi, mesto nižje kot prejšnji teden, pa vendar dovolj blizu za ponoven naskok na vrh. Tretji so še enkrat A-ha in njihov nekoliko starejši, že uveljavljeni motiv - Loviti visoko in nizko. Tudi na četrtem mestu imamo že uveljavljeni motiv Brucea Springsteena War - Vojna, s katerim se je ta zelo popularni rocker vključil v antipropagando najbolj nesmiselne pogruntavščine reševanja sporov - vojne... Četudi z zamudo, sta oba motiva dobrodošla. Banglice ostajajo na stopnički iz prejšnjega tedna, Martin Krpan so nekaj stopinj izgubili, enako velja tudi za Vlado Kreslina, Europe so »tu nekje«, Boris in Berlin pa zaključujeta.

V nedeljo smo vam predstavili tudi nekaj novosti iz naše diskoteke. Po vrsti so to bili motivi Hueya Lewisa, skupine The Kinks, domače skupine Krik! ter angleških skupin Heaven 17 in legendarnih Deep Purple. Bodite »pravi« tudi ta teden...

Z nagradami sodelujejo:

Glavonvica za Vročih 10

A form for the radio contest with fields for Name (Ime in priimek), Title (Naslov), and My choice (Glasujem za:), followed by a My choice (Moja predlog) section.

današnji televizijski in radijski sporedi

A large grid of television and radio schedules for various channels including RAI 1, RAI 2, RAI 3, RTV Ljubljana, TV Koper, CANALE 5, ITALIA 1, TELEPADOVA, and TELEQUATTRO. Each channel listing includes time slots and program titles.

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 120 - din, naročnina za zasebnike mesečno 2.000 - din, trimesečno 5.000 - din, letno 20.000 - din, upokojenci mesečno 1.500 - din, trimesečno 3.750 - din, letno 15.000 - din. Za organizacije in podjetja mesečno 3.000 - din, letno 30.000 - din, nedeljski letno 4.000 - din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593

ADIT 61000 Ljubljana

Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglašni - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglašni 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglašni 650 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglašni iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Učinkovitost ukrepa bodo preverili danes, ko so trgovine odprte

Staro mestno jedro Rima včeraj zaprli za promet

RIM — V Rimu so včeraj za promet zaprli strogo mestno središče. Začetek boja proti onesnaženju zraka je dal zadovoljive rezultate. Okoli 50 odstotkov avtomobilistov je spoštovalo poziv občinske uprave na Kapitolu: »Pustite avto doma. Ne prisilite nas k sprejemu strožjih ukrepov!«

Včerajšnji dan se ni pokazal pravega izida akcije, ker je bil včeraj ponedeljek in so na ta dan zaprte vse trgovine, kar pomeni, da ni bilo niti trgovcev in niti kupcev.

Za zasebne avtomobile je veljal ukrep od 6.30 do 10.30. V tem času so na vseh dohodih mestni stražniki ustavljali avtomobiliste, ki niso hoteli spoštovati nove prometne ureditve, se sprevedali ali kazali zapadla dovoljenja. Posebno skrbno so pazili na tovornjake z nosilnostjo do 3,5 tone, ki dovažajo in odvažajo blago. Prometni zamašek je nastal samo vzdolž Lungotevera, promet v mestnem središču pa je bil zelo tekoč.

Prepoved osebnega prometa je ugodno vplivala na mestni avtobusni promet ATAC. Avtobusi so svojo progo prevozili neprimerno hitreje kot doslej, zaradi tega pa na

njih ni bilo nič več potnikov. Nekateri na občini so se bali, da se bodo Rimljani zakadili na avtobuse in so zato včeraj poslali na ceste več vozil. Ta bojazen pa je bila čisto odveč. Poznani in tradicionalno leni Rimljani so se še kar naprej vozili po starem in najbrž bo potrebo postoriti še marsikaj, preden se bo na tem področju kaj spremenilo. Nekateri so menili, da bi marali takšen ukrep uvesti v začetku meseca, ko so občani prejeli plačo in ko imajo še denar za bencin. Takrat bi bil vzgojni učinek boljši. Zdaj, ko se je mesec prevesil v drugo polovico in je v listnici manj denarja, se kot običajno manj vozijo in jih zato ukrep ni prizadel tako hudo.

Boljši časi se za Rimljane pišejo čez štiri leta, ko bodo pod sedmimi griči zgradili dolg predor, ki ga bo mogoče z osebnim avtomobilom prevoziti v osmih minutah, iz njega pa odpeljati na enega izmed osmih parkirnišč s 10.000 prostori. Kot je povedal župan Nicola Signorello, bo skozi ta predor v 24 urah peljalo 130.000 vozil, onesnažen zrak v njem pa bodo filtrirali in prečiščenega spuščali v ozračje.

Za avte ni prostora v središču Rima

(Telefoto AP)

Enkratna družinska idila

Mama nosorog ljubezno boža svojega mladiča, ki je 69. črni nosorog rojen v zooloških vrtovih ZDA

(Telefoto AP)

Lani v prometnih nesrečah umrlo 1.044 oseb

Visok krvni davek na srbskih cestah

BEOGRAD — Po podatkih Tanjuga je na cestah ožje Srbije, se pravi, da sta izvzeti avtonomni pokrajini Kosovo in Vojvodina, v lanskem letu v 9.500 cestnih nesrečah izgubilo življenje 1.044 oseb, kar je za 6,3 odstotka več kot leta 1985. Ranjenih je bilo 13.000 oseb, za 6,8 odstotka več kot leta 1985. Materialna škoda je znašala 6,4 milijarde dinarjev.

Slaba prometna varnost zaskrbljuje republiško tajništvo za notranje zadeve, ki se zato pripravlja na sprejem preventivnih ukrepov. Izkazalo se je, da niti odzvem 29.000 prometnih dovoljenj, na kraju samem izrečenih veliko mandatnih kazni, izločitvev 21.000 vozil iz prometa zaradi zastarelosti in tehnične neprimernosti ni zaleglo.

Lani je bilo v Srbiji registriranih 856.500 vozil, od tega 88 odstotkov

osebnih; samo 5,7 odstotka vozil je bilo novih. Če bi se modernizacija voznega parka nadaljevala s takšnim ritmom, bi bilo potrebnih 17 let. Krivda je v pomanjkanju nadomestnih delov za avtomobile starejše proizvodnje.

Največ nesreč (55 odsto) se pripeti v mestih, 20 odsto pa na magistralnih cestah. Teh 20 odsto nesreč terja največji krvni davek: 37 odsto vseh umrlih v cestnih prometnih nesrečah.

Najbolj ogroženi so pešci: 35,7 odstotka. Strokovnjaki so nadalje ugotovili, da veliko nesreč povzročajo vozila javnega avtobusnega prometa. Lani je v 756 avtobusnih nesrečah umrlo 111 oseb, ranjenih pa je bilo 1.283.

Zdravilo je samo eno: agresivno vožnjo zamenjati z defenzivno.

Zakonca Baudo nista za botra

SPOLETO — Škofi, župniki, duhovniki. Tudi te je Pippo Baudo spravljal v zagato, ko sta s Katio Ricciarelli sprejela vabilo družinskega zdravnika, da bosta za krstna botra sinčku Enza Nardija in Giovane Regoli.

V Spoletu, kjer so včeraj krstili malega Francesca, je kar zavrelo, ko so zakonca Baudo sporočili žalostno vest, da jima cerkveno pravo prepoveduje biti za botra. Pippo Baudo je namreč ločen in v drugič poročen s sopranistko Katio.

Zaradi tega sta bila zakonca Baudo le »ganjeni priči«, oče in mati novorojenčka pa sta bila tudi za botra. Po krstu so vso žalost odgnali z obilnim kosilom. Tartufi so kajpak bili glavna jed.

Pred procesom zaradi tihotapstva in preprodaje heroina

Obračunavanja italoameriške mafije: »Pizza Connection« izgublja svoje priče

NEW YORK — Mafija in kinematografija sta tesno povezani, pa ne zato, ker bi mafija podpirala kinematografijo (no, kdaj jo je verjetno že), pač pa zato, ker je po svoji zasnovi sila koreografska in nudi scenaristom ogromno slikovitega materiala. Wilder, Coppola, Cimino, Leone, ni ga režiserja, ki bi se kar tako odrekel filmu o mafiji. Na veliki ekran so se tako prikrdle najkrutejše figure mafijskih glavarjev vseh možnih narodnosti, od Italijanov in Italoameričanov do Kitajcev.

Kljub relativno sodobni inflaciji kitajske mafije, ameriška mafija sicilskega izvora še vedno prednjači. Filmski svet, ki jo pozorno spremlja, jo je celo ločil na posamezne in točno določene podzvrsti. Tako film Pizza Connection ni nič drugega, kot do potankosti obnovljen splet kriminalnih dogajanj, ki jim, žal, ni mogoče nalepiti odrešujoče besedi »konec«. Pizza Connection obstaja in je odraz ene izmed najbolj trdnih »vezi« italoameriške mafije, ki opira svoje delovanje na prekupčevanju mamil, predvsem heroina. V New Yorku, kjer je največ z mafijo povezanih picerij, se na vse kriplje trudijo, da bi sodili pripadnikom kriminalne organizacije, ki skriva mamila pod mozzarella in paradižniki. Krivci in mafijski glavarji so policiji prav dobro zna-

ni, pripadniki zloglasne »Pizza Connection« pa so - kot v filmih - v medsebojnem obračunavanju bliskoviti.

Tako je newyorška policija res prišla na sled kriminalcu Gaetanu Mazzari, najdbe pa ni bila bogve kako vesela, saj ga je našla mrtvega v veliki plastični vreči za smeti, ki so jo bivši »kolegi« odložili v Brooklynu. Tudi Pietru Alfano so mafijci prestregli račune, saj so ga v Greenwich Villageu (v Manhattanu) tako hudo ranili, da jim ne bo mogel več škoditi.

Trenutno se člani »Pizze Connection« trudijo, da bi čimprej odpravili s svojimi bivšimi kolegi in s starejšimi šefi, ki so predobro znani policiji in bi lahko izustili kako dragoceno informacijo. Tem je treba - po logiki, ki se je utrdila v nekaterih »picerijah« - zavezati jezik. Vsaka kriminalna in morilska tehnika je dobrodošla, najbolj priljubljena pa obstaja varianta streljanja pred, oz. v restavracijah ter pred samopostrežbami. Joseph - Nori Joe - Gallo je izdihnil v ribji restavraciji, Joseph Colombo in Paul Castellano pa nista utegnila prebaviti večerje v Brooklynu. Tako kot v filmih, policiji zdaj primanjkuje obsojencev in ključnih prič, medtem ko si »Pizza Connection« poskuša pravočasno zaceliti rane.

Premier za novo letalo

Francoski premier Jacques Chirac si je prvi ogledal prototip novega letala Airbus A320, ki ga bodo izdelovali v južni Franciji

(Telefoto AP)

Možganske blodnje ameriških genijev

SAN JOSE (Kalifornija) — Ko se ti v glavi zmeša zaradi prenapetega razglabljanja, lahko to po ameriško imenuješ »brainstorm« - možganska nevihta.

V taki nevihti kar rado zabliska, in pred kratkim se je to tudi pripetilo na sestanku vojaških »možganov«. Tem se je kar zavitilo, saj so prišli do ugotovitve, da bi morali vojaškimi pilotom vgraditi v glavo mikro chip (tako bodo hitreje in točneje streljali na sovražnika), človeške organe bi morali gojiti kar v nasadih (pri tem se jim je skisalo zaradi še svežega spomina na povratnike iz Vietnami), računalnike naj bi urejevali kar z možganskimi impulzi in odkriti bi morali tudi novo vrsto bakterij, ki bi uničevale sovražnikove računalnike. Ta možganska nevihta je že prešla v tajfun...

Kitajski Novoletni festival

Po 38 letih so na Kitajskem ponovno praznovali Novoletni festival in to s tradicionalno dirko osličkov

(Telefoto AP)

Sovjetska eskadra v Jonskem morju

TARANTO — Močna sovjetska eskadra je včeraj zaplula v Jonsko morje, od koder bo skozi Otrantska vrata nadaljevala plovbo v Jadransko morje. Iz Taranta je takoj izplula raketna fregata Perséo, ki bo od blizu spremljala sovjetske vojne ladje. Italijanske oborožene sile so zadolžene za take rutinske naloge, ko sovjetske ladje zaplujejo v neposredno bližino italijanskih ozemelskih voda.

Sedanjo eskadro sestavljajo letalonosilka razreda Kijev, raketna križarka in nosilka helikopterjev razreda Kresta 2 in raketni rušilec (lovec) razreda Sovremeni. Te tri bojne ladje so med najsodobnejšimi in predstavljajo glavno črno-morskega brodogoja, ki je razširil svoj delokrog nad Sredozemskim morjem. Še pred kratkim so bile te tri ladje v vzhodnem Sredozemlju za petami ameriškem brodogoju pred Libanom.

V Rimu aretirali 16 Romov

RIM — Pod obtožbo, da so svoje mladoletne otroke navajali k tatvini in ropom, je rimska policija aretirala 11 Romov, dva pa sta jim pravočasno zbežala. V romskem taboru so agenti aretirali še pet oseb, pri katerih so našli plen ropov in tatvin.

Preiskovalci so začeli svoj nevhvaležni posel decembra lani. Od tedaj je skozi prostore kvesture romalo kakih 1.350 mladoletnih Romov, ki jih zaradi mladoletnosti niso smeli kazensko preganjati. Preiskovalcem pa je vseeno uspelo iz otrok izvleči kruto resnico, da so jih na stran pota silili starši. Od teh otrok je bilo 25 najbolj zgovornih, in prav ti so omogočili sedanjo akcijo.

Delokrog mladih tatičev je bilo predvsem rimsko zgodovinsko središče, glavne žrtve pa tuji in italijanski turisti.